

Til Helsereformutvalget

Trondheim 16.06.26

Vi har behov for effektive løsninger for forebyggende medisin

Norge står i en utfordrende tid med kraftig økning i kroniske sykdommer som demens, diabetes og hjerte- og karsykdom, noe som gir betydelig press på helse- og omsorgstjenestene. Økningen forventes å tilta.

Bent Høie sa i 2019 at demens er en større utfordring enn covid 19. En tidligere studie har kommet fram til at antallet vil mer enn doble seg de neste 30 årene.

Dagens helsetjeneste er i stor grad reaktiv, og det er behov for en tydelig dreining mot mer systematisk og kunnskapsbasert forebygging. Dette krever nye arbeidsmetoder som kombinerer klinisk arbeid, større grad av risikokartlegging og bedre bruk av tilgjengelige data for tidlig innsats.

For over tyve år siden hadde myndighetene en kampanje med "grønn resept", i form av et papirark, (initiert av daværende helseminister Dagfinn Høybråten), men den ble aldri tilstrekkelig implementert/tatt i bruk.

For to år siden var Karita Bekkemellem på banen og tok opp tråden mht forebygging/grønn resept. Hun oppfordret til bedre bruk av digitale løsninger, mer forebygging for å få flere i jobb og å kutte helsekøer.

De digitale løsningene eksisterer.

Ambr er en digital plattform for presisjonsbasert forebygging som identifiserer aldringsforløp ved å sammenligne pasienten med store kohorter av individer fra europeiske biobanker. Dette kan hjelpe leger med å identifisere risikofaktorer mer presist og utforme mer skreddersydde livsstilsintervensjoner som oppleves som mer relevante og motiverende for pasienten. Man kan se på Ambr som en DIGITAL GRØNN RESEPT.

Digital tvilling for forebygging

Ambr kan beskrives som en digital helsetvilling som:

- ❖ Integrerer biomarkører
- ❖ Analyserer helsedata og visualiserer helseprofiler
- ❖ Genererer personlige tiltak
- ❖ Følger effekt over tid

Ambr beregner livsforløp ved å sammenligne pasienter med store grupper av individer fra europeiske biobanker, noe som potensielt kan hjelpe leger med å bedre identifisere risikofaktorer og lage mer tilpassede livsstilsintervensjoner som er mer motiverende for pasientene

Norge bruker betydelige ressurser på å behandle sykdom etter at den oppstår. En digital tvilling kan bidra til å flytte deler av innsatsen oppstrøms ved å synliggjøre sammenhenger i helsedata og støtte tidligere forebyggende innsatser.

Å bruke programvare som Ambr sparer tid for fastlegen, samtidig som det drastisk øker pasientens etterlevelse av tiltak og forbedrer deres helsekunnskap

Støtte til fastleger i forebyggende arbeid

Mange fastleger har for lite tid til:

- ❖ livsstilsanalyse
- ❖ ernæringskartlegging
- ❖ sammensatte biomarkørtolkninger
- ❖ Alzheimer-risikovurdering
- ❖ metabolsk risiko

Private aktører kan levere standardiserte forebyggende risikovurderinger som integreres i primærhelsetjenesten.

Pilotprosjekt for forebygging av kognitiv svikt (ReCODE)

Pilotprosjekt for personer med subjektiv kognitiv svikt (SCI), mild kognitiv svikt (MCI) eller høy genetisk risiko for demens. Evt også som grunnlag for norsk forskning.

Ved bruk av blant annet:

- ❖ pTau217
- ❖ GFAP
- ❖ APOE
- ❖ kognitiv testing
- ❖ metabolsk helse

Kan følgende endepunkter vurderes:

- ❖ funksjon
- ❖ sykehusforbruk
- ❖ omsorgsbehov
- ❖ livskvalitet

Demens er en av de største fremtidige kostnadsdriverne i norsk helsevesen. Derfor er dette politisk interessant.

Helsetjenesten trenger en nasjonal modell for presisjonsbasert forebyggende medisin der digitale verktøy ved bruk av mer omfattende helsedata, inkludert biomarkører, støttet av forklarbar kunstig intelligens brukes til å identifisere sykdomsrisiko tidlig - et forebyggingsverktøy for metabolsk sykdom og demens

Private aktører kan bidra som innovasjonspartnere og testarenaer for nye modeller som senere kan implementeres i offentlig helsetjeneste.

Mvh Anders Folven, Fastlege
Sørbyen Legesenter, Trondheim

[Legeforeningen positiv til grønn resept | Tidsskrift for Den norske legeforening](#)

[Vi må forebygge mer for å behandle mindre. Ny modell for grønn resept | Dignus Medical](#)

[Bent Høie: – Demens er en større utfordring enn covid-19 – NRK Norge – Oversikt over nyheter fra ulike deler av landet](#)

[Ambr Institute - Operativsystemet for forebyggende medisin](#)

[Precision Medicine Treatment of Alzheimer's Disease: Successful Randomized Controlled Trial\[v3\] | Preprints.org](#)

[Prevent & Reverse Alzheimer's with the Bredesen Protocol - Apollo Health](#)

